

Informácia o aktuálnej situácii šírenia afrického moru ošípaných, realizácii opatrení na zabránenie šíreniu a eradikáciu afrického moru ošípaných a stave znižovania denzity populácie diviaka

Na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 436 z 21. júla 2021 v bode C.5. bolo uložené ministrom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka mesačne predkladať na rokovanie vlády Slovenskej republiky Informáciu o aktuálnej situácii šírenia afrického moru ošípaných, realizácii opatrení na zabránenie šíreniu a eradikáciu afrického moru ošípaných a stave znižovania denzity populácie diviaka.

V boji proti šíreniu Afrického moru ošípaných (AMO) v rámci Slovenska bolo zo strany rezortu a Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky vykonaných množstvo opatrení a vydaných nariadení.

V rámci vyhlásenia mimoriadnej situácie bol vypracovaný:

- plán kontrol poľovných revírov so zameraním na kontrolu všetkých aktivít užívateľov poľovných revírov smerujúcich k zvýšenej intenzite lovu ako aj odstraňovaniu kadáverov. Počet kontrol, uložených opatrení a počet a výšku uložených sankcií za nedodržiavanie opatrení je znázornený v **Prílohe č. 1**
- plán kontrol spracovateľských závodov bravčového mäsa so zameraním na výsledovosť a vypracovanie „dodávateľskej“ mapy suroviny podľa výsledkov výsledovosti bravčového mäsa určeného na spracovanie. V rámci plnenia tohto opatrenia boli zistené skutočné objemy a krajiny pôvodu mäsa.

K 31.10. 2021 bolo vykonaných celkom 532 úradných kontrol.

Počet zabitých jatočných ošípaných pochádza:

1/ z chovov zo SR - 36 102 ks

2/ z iných členských štátov EÚ - 15 013 ks

Spolu k 31.10. 2021 bolo zabitých 51 115 ks ošípaných.

Najviac zásielok bravčového mäsa bolo dovezených z Českej republiky v počte 7186 ks avšak najväčšie množstvo v objeme 3 869 375,60 kg bolo dovezené z Poľska.

Z jednotlivých štátov EÚ v mesiaci október bolo na Slovensko dovezených 12 816 zásielok v celkovom objeme 12 211 966,54 kg bravčového mäsa - **Príloha č. 2**

- plán kontrol na „hranici“ s PL a CZ so zameraním sa na kontrolu pôvodu bravčového mäsa, testovanie na AMO s cieľom odhaliť, identifikovať zdroj a zamedziť dovozu bravčového mäsa zo zóny II a III z členských krajín EÚ kde je identifikovaná nákaza AMO.

Regionálne veterinárne a potravinové správy Slovenskej republiky k 31.10.2021 odobrali **286** úradných vzoriek bravčového mäsa z iných členských štátov s výskytom AMO (Poľsko, Nemecko, Maďarsko). Všetky úradné vzorky boli analyzované PCR metódou na prítomnosť vírusu AMO na Veterinárnom ústave Zvolen. Takto bolo ovzorkovaných 235 378 kg bravčového mäsa.

Výsledok všetkých analýz bol negatívny na prítomnosť vírusu AMO.

- záväzné metodické usmernenie pre všetky RVPS SR vo veci maximálnej súčinnosti a aktívnej pomoci pri schvaľovaní bitúnkov a spracovateľských závodov pre spracovanie zo zóny II a III.

V mesiaci október bolo podľa článku 41 VYKONÁVACIEHO NARIADENIA KOMISIE (EÚ) 2021/605 schválených 64 prevádzkarní a k 31. 10. 2021 celkový počet predstavuje **189** prevádzkarní.

Od prvého potvrdeného výskytu Afrického moru na Slovensku od 25.7.2019 do 31.10.2021 bol výskyt AMO u domácich ošípaných potvrdený v 36 chovoch a v prípade uhynutej či ulovenej diviačej zveri bolo potvrdených 3365 pozitívnych prípadov. Výskyt Afrického moru ošípaných sa najviac prejavuje v pobaltských krajinách, Poľsku, Maďarsku, Rumunsku, Ukrajine, Slovensku a výrazne prenikol aj do Nemecka. Najväčšou hrozbou sú pre nás okolité štáty Maďarsko, Poľsko a Ukrajina.

V priebehu posledných mesiacov sa darí udržiavať hranice rizikových oblastí tzv. modrú zónu (medzi ružovou a bielou) na úrovni okresov Liptovský Mikuláš, B. Bystrica, Žiar n/ Hronom, B. Štiavnica, Krupina a Levice. Prehľad výskytu AMO podľa poľovných revírov znázorňuje **Príloha č. 3**

Prioritou je v konečnom dôsledku chrániť veľkochovy a domáce chovy ošípaných, ktorých populácia každoročne výrazne klesá a k 30.9.2021 je na úrovni 516 760 ks, pričom k 31.10.2021 stavy mierne stúpili na 522 127 ks. Najviac úsilie v boji proti Africkému moru ošípaných musíme vyvinúť práve v juhozápadnej časti Slovenska, kde sú najväčšie produkčné chovy ošípaných.

Vývoj ohľadom lovu diviačej zveri

Poľovnícka sezóna trvá od 1. marca daného roka do konca februára nasledujúceho roka. Informácia o vykonanom love a úhyne diviačej zveri za poľovnícku sezónu 2021/2022 so stavom k 30.09.2021 a k 31.10.2021 tvorí **Prílohu č. 4**

Od začiatku poľovníckej sezóny 2021/22, t.j. od 1.3.2021 je na Slovensku ulovených 44 098 ks diviačej zveri. Mesačný prehľad a porovnanie s predchádzajúcim rokom za adekvátne obdobie uvádzame v nasledovnej tabuľke:

mesiac	lov
marec	986
apríl	2 663
máj	4 517
jún	4 921
júl	7 627
august	7 349
september	7 300
október	8 735
Spolu k 31.10.2021	44 098

Pre porovnanie uvádzame lov k adekvátnemu obdobiu minulého roka:

Spolu k 31.10.2020	38 848
---------------------------	---------------

Zdôvodnenie odlovu v aktuálnej sezóne proti predchádzajúcej

Lov diviačej zveri v aktuálnej sezóne je na podobnej úrovni ako v rekordnej sezóne 2019/2020. Uvedená skutočnosť je vzniknutá výraznejším lovom v mesiacoch september (7 300 ks) a október (8 735 ks) v aktuálnej poľovníckej sezóne, oproti lovu vo vlaňajšej poľovníckej sezóne september (4 708 ks) a október (3 543 ks). Nižší lov vo vlaňajšej sezóne bol pravdepodobne zapríčinený celoslovenskými opatreniami súvisiacimi s ochorením COVID – 19.

Za dôležitý ukazovateľ lovu diviačej zveri v tejto poľovníckej sezóne považujeme to, že v bielych okresoch, v ktorých ešte nebol AMO zaznamenaný a kde by malo dôjsť k výraznému zníženiu denzity diviačej zveri došlo k zvýšeniu lovu oproti uplynulej sezóne.

Porovnanie uvádzame v nasledovnej tabuľke:

kraj	Lov k 30.9.2020	Lov k 30.9.2021	rozdiel
Bratislava	1 719	2 051	+ 332
Trnava	1 613	2 008	+ 395
Nitra	3 890	5 034	+ 1 144
Trenčín	5 625	6 973	+ 501
Žilina	3 561	4 339	+ 1 348
Spolu	16 408	20 405	+ 3 720

V uvedených krajoch sa za september lov diviačej zveri oproti uplynulej poľovníckej sezóne **zvýšil o 22,7 %**.

kraj	Lov k 31.10.2020	Lov k 31.10.2021	rozdiel
Bratislava	1 961	2 285	+ 624
Trnava	1 833	2 500	+ 667
Nitra	4 462	6 261	+ 1 799
Trenčín	6 097	8 797	+ 2 700
Žilina	3 749	5 766	+ 2 017
Spolu	18 102	25 909	+ 7 807

V uvedených krajoch sa za október lov diviačej zveri oproti uplynulej poľovníckej sezóne **zvýšil o 43 %**. Výrazným faktorom, ktorý ovplyvnil tento údaj je umožnený lov diviačej zveri na spoločných poľovačkách oproti vlaňajšej sezóne.

Vývoj úhynov

Prehľad a porovnanie výšky úhynov za poľovnícku sezónu 2020/2021 a 2021/2022 uvádzame v nasledujúcej tabuľke. Počty uhynutých zvierat sú za mesiac september a kumulatívne za obdobie od 1.3 do 30.9 príslušného roka. Zaujímavým parametrom je úhyn diviačej zveri za mesiac september 2021, ktorý je vyšší ako súčet úhynov za 7 mesiacov predchádzajúceho roka.

Poľovnícka sezóna	Úhyn v ks
za mesiac september 2020	734
za mesiac september 2021	3 071
2020/2021 k 30.9.2020	2 965
2021/2022 k 30.9.2021	15 319

Počty uhynutých zvierat sú za mesiac október a kumulatívne za obdobie od 1.3 do 31.10 príslušného roka.

Poľovnícka sezóna	Úhyn v ks
za mesiac október 2020	873
za mesiac október 2021	3 262
2020/2021 k 31.10.2020	3 838
2021/2022 k 31.10.2021	18 581

Celková bilancia lovu a úhynov za posledné 2 roky za rovnaké obdobie:

	lov	úhyn	spolu	počet bielych a modrých okresov
Spolu k 31.10.2020	38 848	3 838	42 686	67
Spolu k 31.10.2021	44 098	18 581	62 679	48

Pokles stavov diviačej zveri za 8 mesiacov (lovom a úhynom) medziročne stúpol o **32 %**.

Je dôležité pritom poznamenať, že k 31.10.2020 bolo na Slovensku v bielej a modrej zóne celkovo 67 okresov. K 31.10.2021 bolo v bielej a modrej zóne celkovo 48 okresov. Z toho vyplýva, že v roku 2021 sa na území zníženom o 19 okresov ulovilo a uhynulo o 19 993 ks diviačej zveri viac ako v predchádzajúcom roku.

Celé územie Slovenska je rozdelené do 4 zón. Červená zóna predstavuje územie, na ktorom bol potvrdený výskyt AMO u diviačej zveri aj domácej ošípanej. Ružová zóna predstavuje územie, na ktorom bol potvrdený výskyt AMO len u diviačej zveri. Biela zóna predstavuje územie, na ktorom nebol potvrdený výskyt AMO. Štvrtá modrá zóna je riziková medzi ružovou a bielou.

Zóny výskytu AMO v jednotlivých okresoch SR znázorňuje **Príloha č. 5**